

Wassend Water

Een dag zonder water is voldoende om een Nederlands huishouden in staat van ontreddeering te brengen. Zo belangrijk is water kennelijk. Nieuw is dit feit natuurlijk niet. Iedereen is ervan op de hoogte, net zoals iedereen weet dat schoon drinkwater vandaag de dag nog steeds voor veel aardbewoners een utopie is. Daarnaast lijken zich verontrustende nieuwe ontwikkelingen af te tekenen. De waterspiegel gaat stijgen en het klimaat wordt grilliger. Perioden van grote droogte zullen vaker afgewisseld worden met tijden van heftige slagregens. En dan is er nog de oprukkende verwoestijning van de aarde, waardoor steeds grotere gebieden met permanente droogte te maken krijgen.

Zijn er ook niet-verontrustende feiten over water? Zeker! Bijvoorbeeld dat zuigende moerassen, oorden met thermische bronnen, woeste zeeën, romantische rivieren, lief kronkelende beekjes, verstilde sneeuwvelden en watervallen in alle soorten en maten door vrijwel iedereen mooi gevonden werden en worden. En dat Nederland een naam op te houden heeft in de strijd tegen het al dan niet wassende water. Ook deze aspecten zullen in de serie aan de orde komen.

Programma:

Maandag 1 oktober 2007

De smaak van water

Prof. dr. Bas Haring, Universiteit Leiden.

Waarom is water voor het menselijk lichaam zo belangrijk? Is leven mogelijk zonder water? Kortom: wat iedereen altijd over water had willen weten maar nooit durfde te vragen.

Maandag 8 oktober 2007

De omgang met het water in Laag-Nederland

Prof. dr. Guus Borger, Universiteit van Amsterdam.

Deltagebieden worden gekenmerkt door het periodiek optreden van wateroverlast. De Nederlandse delta vormt daarop geen uitzondering. De vroegste bewoners van het Nederlandse kust- en rivierengebied hebben hun bestaanswijze daarom aangepast aan de grenzen die het water stelde. Naderhand heeft men de wateroverlast bestreden door de bouw van dammen en dijken. De aanleg en het onderhoud van deze werken heeft geleid tot bijzondere bestuursvormen met eigen bevoegdheden. Door dijkaanleg kon men de veiligheid van lijf en goed vergroten, maar dat voordeel was meestal slechts tijdelijk. Bij hoge waterstanden konden de dijken breken en waren de rampen niet te overzien. De verworven veiligheid bleek dan een illusie te zijn. De te verwachten zeespiegelstijging als gevolg van de klimaatverandering vraagt op dit moment opnieuw om een vergroting van de veiligheid van het kust- en rivierengebied. Zal het huidige streven naar meer veiligheid niet opnieuw uitlopen op een illusie?

Maandag 15 oktober 2007

China en de cruciale rol van water

Dr. Eduard B. Vermeer, consultant o.a. inzake China's energie- en milieuproblemen.

Net als Egypte en Mesopotamië was China van oudsher een rivierbeschaving, met grote dammen, kanalen, en irrigatiewerken. In de moderne tijd is het watergebruik

zeer toegenomen, en tegelijk zijn de problemen van waterbeheersing - deels veroorzaakt door ontbossing en erosie - flink gegroeid. Droogtes en overstromingen veroorzaken jaarlijkse enorme schade en duizenden doden, waterkrachtcentrales hebben miljoenen mensen uit hun woongebieden verjaagd, en watervervuiling is een ernstige bedreiging voor de gezondheid en de natuur. In deze lezing zal, na een korte inleiding over geslaagde en mislukte maatregelen in het verleden, een aantal grote projecten worden gepresenteerd waarmee China nu deze problemen het hoofd biedt.

Maandag 22 oktober 2007

Het water en de fotografie

Drs. Flip Bool, Senior Collecties en Onderzoek Nederlands Fotomuseum / Lector Fotografie AKV/St. Joost, Avans Hogeschool

Hoewel de fotografie zich na haar officiële introductie in 1839 vooral stormachtig ontwikkelde door de vraag naar portretten, vormden de stad en grote infrastructurele werken al snel belangrijke onderwerpen. Wanneer wij ons tot Nederland beperken, was en is er nauwelijks een buitenopname zonder water te maken. De geschiedenis van de Nederlandse fotografie laat zich deels dan ook lezen als een beeldverhaal over onze spreekwoordelijke strijd tegen het water. De waternoodramp van 1953 en het begeleidend fotoboek *de ramp* vormen wat dit betreft een dramatisch hoogtepunt.

Maandag 29 oktober 2007

Hoezo opwarming van de aarde?

Door Ir. Simon Rozendaal, wetenschapsredacteur van Elsevier en publicist.

Wat weten we zeker over de op handen zijnde opwarming van de aarde, het smelten van de ijskappen en de stijging van de waterspiegel? Hoe belangrijk is de hedendaagse, door Al Gore recentelijk aangezwengelde, strijd tegen het broeikaseffect? Is de door de mens veroorzaakte bijdrage aan de klimaatverandering desastreus? Welke gevolgen hebben de te verwachten veranderingen op de toekomst van de wereld?

Maandag 5 november 2007

Klimaatverandering: nagenoeg zeker

Prof. Dr. Gerbrand Komen, emeritushoogleraar Universiteit Utrecht, voormalig directeur onderzoek van het KNMI.

Het is nagenoeg zeker dat de mensheid het klimaat de komende tijd zal blijven beïnvloeden. Wat is de wetenschappelijke onderbouwing van deze stelling? In hoeverre kunnen we een complex systeem, zoals het klimaatsysteem, begrijpen en voorspellen? Hoe gaat men om met onzekerheid, in de klimaatwetenschap, bij besluitvorming en in het maatschappelijk debat?

Toegang gratis, iedereen welkom!

Studium Generale Universiteit Leiden

Periode: maandag 1 oktober t/m maandag 5 november 2007

Tijd: 18.45 -20.15 uur

Plaats: Lipsiusgebouw, Cleveringaplaats 1, zaal 005

www.studiumgenerale.leidebnuniv.nl